

Vranky, ryby které ukazují na čistou vodu

seriál
**PŘÍRODA
VALAŠSKA**

potoků. Základní odlišností obou druhů je délka a zbarvení břišních ploutví – u vranky pruhoploutvé jsou výrazné tmavší pruhy a jsou delší.

ni (březen až duben). Oko vranky má zajímavé a u ryb ojedinělé přízpusobené proti poškození ostrým pískem a šterkem – rohovka oka se ještě jednou vy-

strádají plynový měchýř. Oba druhy jsou častou potravou větších jedinců pstruha obecného potociho.

Rozšíření obou druhů je poněkud odlišné – vranka pruhoploutvá se vyskytuje v nejvyšších částech horských potoků až v místech pod prameny, kde k životu využívá tůně. Její příbuzná je rozšířena v nižších částech toků a ojediněle ji nalezneme i v Bečvě.

Vranky jsou bioindikátory čisté vody s vysokým obsahem kyslíku. Patří ke zvláště chráněným druhům v kategorii silně ohrožených a ohrožených.

*Karel Pavelka, zoolog
Muzeum regionu Valašsko*

Popis k fotografii: Vranka pruhoploutvá (*Cottus poecilus*), **foto:** Lukáš Jurek

Tyto drobné a vzhledově zajímavé ryby jsou obecně málo známé. Obvykle dorůstají délky 10 až 12 cm, výjimečně i 15 cm. Na Valašsku se vyskytují dva druhy – vranka obecná a vranka pruhoploutvá.

Hlava obou druhů je široká a zploštělá, mají dvě oddělené hřbetní ploutve. Vranka pruhoploutvá má protáhlejší tvar těla a nápadně větší tlamu. Zbarvením těla se vranky přizpůsobují okolí – převážně je v odstínech hnědé nebo šedé barvy s nepravidelným tmavším mramorováním. Oba druhy tak velmi dobře splývají se zbarvením den

Ve dne se vranky ukrývají pod kameny a večer a v noci shání potravu, která je převážně živočišná – jde o larvy pošvatek, jepic, chrostíků, muchniček a blešivce. Aktivnější ve dne jsou vranky jen v době rozmnožová-

klenuje před oční koulí jako ochranná vrstva.

Vranky žijí v horských a podhorských potocích s mělkou vodou a s členitým dnem. Pohybují se krátkými poskoky – jsou špatnými plavci, protože po-